

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över promemorian Förslag om höjd jämförelseränta för ränteförmån inför budgetpropositionen 2024

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I denna promemoria finns förslag till ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) så att jämförelseräntan vid beräkning av ränteförmån höjs med 0,5 procentenheter. Ränteförmån uppkommer när en anställd eller en uppdragstagare får ett förmånligt lån, det vill säga ett räntefritt lån eller ett lån där räntan understiger marknadsräntan, av arbetsgivaren respektive uppdragsgivaren. Enligt gällande regler förmånsbeskattas skillnaden mellan statslåneräntan plus en procentenhet (jämförelseräntan) och den ränta som låntagaren betalar på sitt förmånliga lån. Förslaget innebär att förmånsbeskattningen i stället ska beräknas på skillnaden mellan statslåneräntan plus en och en halv procentenhet och räntan på det förmånliga lånet.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2023.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I promemorian uppges att förslaget har tillkommit igenom en överenskommelse mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i Tidöavtalet. I avtalet redovisas ett antal reformambitioner på skatteområdet som ska förverkligas under mandatperioden.

I konsekvensutredningen uppges att syftet med förslaget är att justera schablonberäkningen av ränteförmån för att bättre avspegla de faktiska räntenivåerna.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att förmånsvärdet av ränteförmänen uppgår till skillnaden mellan räntan som låntagaren betalar och jämförelseräntan. En rimlig utgångspunkt bör, enligt förslagsställaren, vara att jämförelseräntan ska motsvara räntan som en låntagare betalat på ett lån utan ränteförman, alltså marknadsräntan.

Vidare uppges att skillnaden mellan bolåneräntan och statslåneräntan låg på över 1,5 procentenheter under februari 2023. Skillnaden uppges dessutom ha varit större under de senaste fem åren än påslaget enligt gällande regler om 1 procentenhet och skillnaden har ökat under en längre tid. Den ökade skillnaden bedöms inte vara en direkt orsak av de allmänna räntenivåerna eftersom skillnaden varit hög både under perioder av låg och hög räntenivå. Schablonberäkningen av jämförelseräntan bör därför, enligt förslagsställaren, justeras genom att påslaget ökar med 0,5 procentenheter till 1,5 procentenheter.

Regelrådet kan konstatera att det saknas redovisning av vilka effekter som uppstår om regleringen inte beslutas. Det framgår dock att förslaget avser en politisk överenskommelse, och att syftet med förslaget är att bättre avspegla de faktiska räntenivåerna, varför effekterna av att inte reglera indirekt går att utläsa.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen uppges att förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

Regelrådet kan konstatera att det saknas utförlig redovisning av dessa förhållanden. Regelrådet kan emellertid också konstatera att medlemsländer normalt styr över förhållanden av denna art och att det därför sannolikt inte finns tillämplig EU-rätt för området i fråga. Det hade varit önskvärt om det hade framgått huruvida det finns eller inte finns tillämplig EU-rätt på området. I den mån regler finns, vilka de är och varför förslaget då kan anses förenligt med dessa rättsakter.

Regelrådet finner likväl att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten, utifrån förutsättningarna i detta ärende, är tillräcklig och därmed godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I remissen föreslås att ändringarna kan träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2023. Förslagsställaren anser att det är angeläget att ändringarna träder i kraft så snart som möjligt samt att reglerna bör träda i kraft vid ett årsskifte.

Vidare uppges att inför budgetpropositionen för 2024 är det angeläget att skatteförslagen kan förberedas genom remittering. Om de skatteåtgärder som nu remitteras kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2024, och i vilken omfattning och med vilken dimensionering blir, enligt förslagsställaren, beroende av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet samt de överläggningar som förs i det slutliga

arbetet med budgetpropositionen.

Regelrådet konstaterar att saknas redovisning av om det funnits behov av speciella informationsinsatser. Även om det ej bedöms finnas sådana behov ska detta redovisas och motiveras.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är godtagbar, men att redovisningen av behov av speciella informationsinsatser är bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen uppges att det troligtvis är större företag inom finanssektorn som berörs av ett genomförande av remissförslaget. Detta då det är de som har anställda med ränteförmån. Enligt SCB:s företagsregister uppgick antalet arbetsställen inom finans- och försäkringsverksamhet med fler än 10 anställda till 1 324 år 2022. Sammantaget förväntas förslaget grovt räknat påverka runt 1 000 företag där de största effekterna uppstår för större företag inom finanssektorn.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen uppges att förslaget endast bedöms leda till en försumbar förändring av de administrativa kostnaderna, eftersom förslaget gäller en justering av beräkningen av jämförelseräntan. I övrigt förväntas den administrativa bördan vara oförändrad jämfört med gällande regler.

Regelrådet finner ingen anledning att göra en annan bedömning varför förslagsställarens redovisning av förslagets administrativa kostnader kan betraktas som tillräcklig och därmed godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen uppges att om företagen inte justerar räntan till följd av förslaget innebär en höjd jämförelseränta att förmånsvärdet av ett lån med ränteförmån ökar. De berörda företagen bedöms därför betala mer arbetsgivaravgifter. Det framgår vidare att företagen kan välja att höja räntan på lånen de erbjuder sina anställda. Om detta sker i samma utsträckning som jämförelseräntan höjs enligt förslaget, kan företagen undvika en ökning av förmånsvärdet. Det framgår vidare att en höjning av räntan på lån som ett företag erbjuder sina anställda leder dock till en större kostnad för den anställde, jämfört med kostnaden för en ökning av förmånsvärdet om räntan varit oförändrad. Detta innebär, enligt förslagsställaren, att ett företag som höjer räntan kan förväntas möta högre lönekrav från de anställda på sikt, och därmed en högre personalkostnad. Vidare beskrivs att den sammantagna offentligfinansiella effekter uppgår till 130 miljoner kronor för år 2024 och 250 miljoner kronor per år från och med 2025 men att effekten är osäker då beräkningsunderlaget är begränsat.

Förslaget bedöms inte ha någon några nämnvärda sysselsättningseffekter.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets andra kostnader och påverkan på företagens verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Regelrådet kan förvisso konstatera att det saknas redovisning av dessa förhållanden, men att förslagets effekter på konkurrensförhållandena ändå kan betraktas som försumbar, varför redovisning av dessa förhållanden inte är nödvändig.

Regelrådet finner därför att utebliven redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag utifrån förutsättningarna i detta ärende är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet kan konstatera att det finns viss redovisning som kan betraktas övrig påverkan. Det handlar bland annat om att företag som höjer räntan på sikt kan förväntas möta högre lönekrav från de anställda. Denna redovisning har Regelrådet valt att kommentera under rubriken *Andra kostnader och verksamhet*.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden kan anses godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Regelrådet konstaterar att det saknas redovisning av små företags förhållanden kopplat till reglernas utformning.

Regelrådet finner därför att förslagsställares redovisning av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställarens konsekvensutredning kan betraktas som godtagbar i de flesta avseenden. Det som Regelrådet inte funnit tillräckligt redovisat är om det funnits behov av särskilda informationsinsatser, samt vilka eventuella hänsyn som behöver tas till de små företagen. Regelrådet anser dock att dessa brister inte kan anses påverka den sammantagna bedömningen på ett avgörande sätt.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 28 juni 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson
Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Anna Nilsson.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Nilsson
Föredragande